

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ και ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται	2		
Εργατικό ατύχημα	5		
Επαγγελματικές ασθένειες	5		
Παροχές	5		
ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ	6	(II) ΕΠΙΔΟΜΑ ΟΡΦΑΝΙΑΣ	12
Δικαιούχοι	6	Δικαιούχοι	12
Προϋποθέσεις	6	Σε ποιον πληρώνεται	13
Περίοδος πληρωμής	6	Προϋποθέσεις	13
Το ύψος του επιδόματος	7	Περίοδος πληρωμής	13
Διαβήματα αιτητή	7	Το ύψος του επιδόματος	13
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	7	Πληρωμή εφάπαξ ποσού	14
Τρόπος πληρωμής	8	(III) ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΟΝΕΑ	14
Στέρηση του δικαιώματος σε πληρωμή	8	Δικαιούχοι	14
ΠΑΡΟΧΕΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	8	Προϋποθέσεις	14
Δικαιούχοι	8	Περίοδος πληρωμής	14
(I) ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	8	Το ύψος της σύνταξης	15
Προϋποθέσεις	8	Διαβήματα αιτητή	15
Περίοδος πληρωμής	9	Προθεσμία υποβολής της αίτησης	15
Το ύψος της σύνταξης	9	Τρόπος πληρωμής	15
Επίδομα τακτικής φροντίδας	10	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
(II) ΒΟΗΘΗΜΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	10	ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	16
Προϋποθέσεις	10	Αναπροσαρμογή ύψους παροχών	16
ΠΑΡΟΧΕΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ	11	Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	16
(I) ΣΥΝΤΑΞΗ ΧΗΡΕΙΑΣ	11	Διπλά δικαιώματα	16
Δικαιούχοι	11	Προσφυγές	16
Προϋποθέσεις	11		
Περίοδος πληρωμής	12		
Το ύψος της σύνταξης	12		

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται

Ανήλικος θεωρείται:

- παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15-25 ετών ο οποίος τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά,
- άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15-23 ετών η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα,
- άγαμο παιδί ανεξάρτητα από ηλικία, το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση.

Ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό των αποδοχών του ασφαλισμένου αναφορικά με το οποίο είναι καταβλητέες οι εισφορές.

Ασφαλιστική μονάδα:

Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την μετατροπή των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών σε ασφαλιστικές μονάδες.

Βασικές ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό ασφαλιστέων αποδοχών, το οποίο καθορίζεται κάθε έτος και αυξάνεται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου των ασφαλιστέων αποδοχών κατά το προηγούμενο έτος εισφορών σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο αυτού έτος εισφορών.

Βασική Ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστές αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, δηλαδή μέχρι τη μια μονάδα.

Εβδομαδιαία αξία:

Η αποτίμηση της ασφαλιστικής μονάδας σε ασφαλιστές αποδοχές, με βάση το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Εξαρτώμενο ασφαλισμένου:

- Η σύζυγός του, με την οποία συζεί ή την οποία συντηρεί. Σε περίπτωση που η σύζυγος εργάζεται, εάν η παροχή αφορά σύνταξη γήρατος, ανικανότητας ή αναπηρίας με ουσιώδη χρόνο από 1.1.2013, δεν δίνεται αύξηση εξαρτώμενης συζύγου,
- Παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- Άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15 και 23 ετών, η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15 και 25 ετών, ο οποίος υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά ή τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Παιδί, ανεξάρτητα από ηλικία, το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση,
- Ο ανίκανος για εργασία σύζυγος, ο οποίος συντηρείται από τη σύζυγό του,
- Ο γονέας του, ο οποίος είναι ανίκανος για εργασία και συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η,
- Ο ανήλικος νεότερος αδελφός ή αδελφή του, αν συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η.

Εξομοιούμενη ασφάλιση:

Ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες ο ασφαλισμένος δεν έχει υποχρέωση καταβολής εισφορών:

- για οποιαδήποτε περίοδο τακτικής φοίτησης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα μετά το 16ο έτος της ηλικίας του,
- για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά,
- για περιόδους που λαμβάνει επίδομα ασθενείας, ανεργίας, μητρότητας, σωματικής βλάβης, ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- για την περίοδο που απουσιάζει από την εργασία του με γονική άδεια.

Κατά τον υπολογισμό του δικαιώματος και του ύψους της σύνταξης γήρατος και της σύνταξης χρείας για θάνατο ασφαλισμένου ο οποίος απεβίωσε κατά ή μετά από τη συντάξιμη ηλικία, λαμβάνεται υπόψη εξομοιούμενη ασφάλιση τακτικής εκπαίδευσης, μόνο για περίοδο έξι ετών, δηλαδή μέχρι έξι ασφαλιστικές μονάδες. Τονίζεται ότι, στις περιπτώσεις των υπόλοιπων παροχών λαμβάνεται υπόψη όλη η περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης τακτικής εκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς. Ασφαλισμένη γυναίκα, δικαιούται για σκοπούς

απόκτησης δικαιώματος σε σύνταξη ή αύξηση του ποσού της σύνταξής της, για κάθε παιδί που έχει γεννήσει ή έχει υιοθετήσει, εξομοιούμενη ασφάλιση για χρονική περίοδο μέχρι και 156 εβδομάδες μέσα στο διάστημα των 12 χρόνων από τη γέννηση του κάθε παιδιού της για κάλυψη τυχόν κενών στην ασφάλισή της.

Έτος εισφορών:

Για τους μισθωτούς, των οποίων οι αποδοχές καθορίζονται πάνω σε μηνιαία βάση, σημαίνει ημερολογιακό έτος και για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους σημαίνει περίοδο πενήντα δύο (52) ή πενήντα τριών (53) εβδομάδων, που αρχίζει την πρώτη Δευτέρα κάθε έτους και λήγει την Κυριακή πριν από την πρώτη Δευτέρα του επόμενου έτους.

Ουσιώδης χρόνος:

Σε σχέση με οποιαδήποτε παροχή, σημαίνει την πρώτη ημέρα από την οποία ένα πρόσωπο θα δικαιούταν την παροχή, εάν υπέβαλλε αίτηση μέσα στην καθορισμένη για την παροχή αυτή προθεσμία.

Πραγματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει όλες τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες πληρώθηκαν εισφορές.

Πραγματική βασική ασφάλιση:

Αναφέρεται στις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου αναφορικά με τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Συμπληρωματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πέρα από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σχετικό έτος εισφορών:

Σε σχέση με παροχή, σημαίνει το τελευταίο έτος εισφορών πριν από το έτος παροχών που περιλαμβάνει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να ικανοποιούνται οι σχετικές με την παροχή ασφαλιστικές προϋποθέσεις (δηλαδή για το πρώτο εξάμηνο του 2014 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2012 και για το δεύτερο εξάμηνο του 2014 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2013).

Εργατικό ατύχημα

Εργατικό ατύχημα είναι το ατύχημα που συμβαίνει σε μισθωτό στον τόπο και κατά τη διάρκεια της εργασίας του και που τα αίτιά του σχετίζονται με την εργασία του μισθωτού. Εργατικό ατύχημα είναι, επίσης, και το ατύχημα που συμβαίνει όταν ο μισθωτός μεταβαίνει στην εργασία του ή επιστρέφει απ' αυτήν. Ατύχημα που συμβαίνει εκτός Κύπρου ή Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν θεωρείται εργατικό ατύχημα.

Επαγγελματικές ασθένειες

Επαγγελματική ασθένεια θεωρείται η ασθένεια που προκαλείται από την απασχόληση μισθωτού σε ορισμένα επαγγέλματα. Οι επαγγελματικές ασθένειες που καλύπτει η νομοθεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οι εργασίες οι οποίες αναγνωρίζεται ότι προκαλούν τις ασθένειες αυτές, καθορίζονται σε ειδικούς Κανονισμούς.

Παροχές

Οι παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες είναι:

- το επίδομα σωματικής βλάβης,
- οι παροχές αναπηρίας, και
- οι παροχές λόγω θανάτου.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ

Δικαιούχοι

Επίδομα σωματικής βλάβης δικαιούνται όσοι εργάζονται ως μισθωτοί, ανεξάρτητα από ηλικία.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος σωματικής βλάβης είναι:

- ο εργαζόμενος να μην μπορεί να εργαστεί λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, και
- να μην λαμβάνει ολόκληρο τον μισθό ή το ημερομίσθιό του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δεν εργάζεται.

Για το επίδομα αυτό δεν υπάρχουν ασφαλιστικές προϋποθέσεις. Είναι αρκετό ο εργαζόμενος να ήταν μισθωτός την ημέρα που προκλήθηκε το ατύχημα ή η επαγγελματική ασθένεια και το ατύχημα να προκλήθηκε εξαιτίας της απασχόλησής του και κατά την διάρκειά της.

Περίοδος πληρωμής

Το επίδομα σωματικής βλάβης αρχίζει να πληρώνεται από την τέταρτη ημέρα της διακοπής της εργασίας λόγω του ατυχήματος ή της επαγγελματικής ασθένειας και συνεχίζει για όσες ημέρες ο δικαιούχος δεν μπορεί να εργαστεί. Όταν όμως συμπληρωθούν δώδεκα μήνες από την ημέρα του ατυχήματος ή από την ημέρα που άρχισε η επαγγελματική ασθένεια, το επίδομα σωματικής βλάβης τερματίζεται.

Το ύψος του επιδόματος

Το επίδομα σωματικής βλάβης αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό μέρος και το συμπληρωματικό μέρος. Το εβδομαδιαίο ύψος του βασικού μέρους είναι ίσο με 60% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύουν κατά την περίοδο της πληρωμής και αυξάνεται κατά 20% για τον/την εξαρτώμενο/η σύζυγο και κατά 10% για καθένα από τα παιδιά ή άλλα εξαρτώμενα (ο ανώτατος αριθμός εξαρτωμένων παιδιών ή άλλων εξαρτωμένων είναι δύο). Το εβδομαδιαίο ποσό του συμπληρωματικού επιδόματος είναι ίσο με 50% της εβδομαδιαίας αξίας του αριθμού των ασφαλιστικών μονάδων της συμπληρωματικής ασφάλισης του ασφαλισμένου κατά το σχετικό έτος εισφορών σε σχέση με την ημερομηνία του ατυχήματος, σε καμιά, όμως, περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει μέρος των απολαβών του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δικαιούται επίδομα σωματικής βλάβης, το επίδομα μειώνεται έτσι που το ολικό ποσό των απολαβών και του επιδόματος να μην υπερβαίνει τις απολαβές του ασφαλισμένου (αν δεν υπάρχουν εισφορές στο έτος παροχών, τότε πληρώνεται στο βασικό μέρος των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών).

Διαβήματα αιτητή

Για να πάρει επίδομα σωματικής βλάβης ο ασφαλισμένος πρέπει **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από πρωτότυπο ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να δηλώνεται η βλάβη του αιτητή και η περίοδος ανικανότητας για εργασία, καθώς και από άλλα πιστοποιητικά και αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης. Σε περίπτωση επαγγελματικής ασθένειας, θα πρέπει το ιατρικό πιστοποιητικό να αναφέρει το είδος της ασθένειας, όπως περιγράφεται στον σχετικό Πίνακα του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου. Η αίτηση, αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από τον αιτητή και από τον εργοδότη του, πρέπει να παραδοθεί σε οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για επίδομα σωματικής βλάβης πρέπει **να υποβληθεί εντός 21 ημερών από την ημέρα που άρχισε η ανικανότητα του αιτητή για εργασία**. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 21 μέρες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αν η αίτηση υποβληθεί εντός δώδεκα μηνών από την ημέρα της έναρξης της ανικανότητας για εργασία.

Τρόπος πληρωμής

Το επίδομα σωματικής βλάβης καταβάλλεται μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Στέρξη του δικαιώματος σε πληρωμή

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματός του σε πληρωμή επιδόματος σωματικής βλάβης μέχρι έξι εβδομάδες:

- αν αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία, χωρίς εύλογη αιτία,
- αν εργαστεί για οποιαδήποτε ημέρα για την οποία ζητά πληρωμή επιδόματος σωματικής βλάβης, ή
- αν συμπεριφέρεται κατά τρόπο που μπορεί να καθυστερήσει την ανάρρωσή του.

Στις περιπτώσεις αυτές το μισό ύψος του επιδόματος που θα έπαιρνε ο ασφαλισμένος, πληρώνεται στους εξαρτωμένους του.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Δικαιούχοι

Οι παροχές λόγω αναπηρίας **πληρώνονται σε μισθωτούς για μόνιμες βλάβες που προκαλούνται από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια**. Κατά πόσο υπάρχει αναπηρία και σε ποιο βαθμό, αποφασίζεται από Ιατρικό Συμβούλιο που εξετάζει τον αιτητή. Οι παροχές λόγω αναπηρίας περιλαμβάνουν (I) σύνταξη αναπηρίας, και (II) βοήθημα αναπηρίας, ανάλογα με τον βαθμό της αναπηρίας, όπως επεξηγείται παρακάτω. Όταν η αναπηρία είναι κάτω από 10% ο μισθωτός δεν δικαιούται παροχή λόγω αναπηρίας.

(I) ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Προϋποθέσεις

Σύνταξη αναπηρίας καταβάλλεται σε μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους, η οποία προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, είναι 20% και άνω. Σε περίπτωση, όμως, προσώπου που πάσχει από επαγγελματική ασθένεια, αναπηρία μεταξύ 1-19% θεωρείται ότι είναι ίση με 20%.

Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης αναπηρίας.

Η σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται έστω και αν ο δικαιούχος εξακολουθεί να εργάζεται.

Περίοδος πληρωμής

Η σύνταξη αναπηρίας αρχίζει να καταβάλλεται από την ημέρα που ο δικαιούχος σταματά να πληρώνεται επίδομα σωματικής βλάβης ή αν δεν πληρωνόταν επίδομα σωματικής βλάβης, από την τέταρτη ημέρα του ατυχήματος ή από την ημέρα λήξης της άδειας ασθενείας ή της προσβολής του από επαγγελματική ασθένεια. **Η σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται εφ' όρου ζωής, εκτός αν ο δικαιούχος αποθεραπευτεί ή δικαιούται σύνταξη γήρατος σε μεγαλύτερο ύψος.**

Το ύψος της σύνταξης

Η σύνταξη αναπηρίας αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό μέρος και το συμπληρωματικό μέρος. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης για βαθμό αναπηρίας 100%, είναι ίσο με το 60% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτωμένους, με το 80% για δικαιούχο με ένα εξαρτώμενο, με το 90% για δικαιούχο με δύο εξαρτωμένους και με το 100% για δικαιούχο με τρεις ή περισσότερους εξαρτωμένους. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης για βαθμό αναπηρίας 100%, είναι ίσο με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας του ετήσιου μέσου όρου των ασφαλιστικών μονάδων της συμπληρωματικής ασφάλισης του ασφαλισμένου κατά την περίοδο από την έναρξη του δευτέρου συμπληρωμένου έτους εισφορών πριν από την ημέρα του σχετικού ατυχήματος μέχρι την τελευταία εβδομάδα πριν από εκείνη του ατυχήματος.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης υπολογίζεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Για βαθμό αναπηρίας κάτω από 100% τόσο η βασική όσο και η συμπληρωματική σύνταξη αναπηρίας υπολογίζεται ανάλογα με τον βαθμό αναπηρίας σε κάθε περίπτωση.

Όταν η αναπηρία του δικαιούχου είναι κάτω από 100% (και προβλέπεται να είναι μόνιμη), αλλά λόγω της αναπηρίας του δεν μπορεί να εργαστεί, η σύνταξη αναπηρίας, βασική και συμπληρωματική, μπορεί να υπολογιστεί, αν αυτό είναι ευεργετικότερο για τον δικαιούχο, πάνω σε βαθμό αναπηρίας ίσο προς το ποσοστό στο οποίο θα υπολογιζόταν η σύνταξη ανικανότητας.

Σε περίπτωση που η αναπηρία του δικαιούχου είναι κάτω από 100% και αυτός παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, μετά από οδηγίες του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ή βρίσκεται σε νοσοκομείο για θεραπεία της βλάβης που του προκάλεσε την αναπηρία, τότε η σύνταξη αναπηρίας, βασική και συμπληρωματική, υπολογίζεται σε βαθμό αναπηρίας 100%. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση του γενικού επιπέδου των μισθών/ημερομισθίων και του τιμαρίθμου.

Επίδομα τακτικής φροντίδας

Οι δικαιούχοι σύνταξης αναπηρίας, με βαθμό αναπηρίας 100%, που χρειάζονται συνεχή φροντίδα, δικαιούνται, εκτός από τη σύνταξη αναπηρίας και ειδικό επίδομα τακτικής φροντίδας, το οποίο καθορίζει το Ιατρικό Συμβούλιο σύμφωνα με τη νομοθεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(II) ΒΟΗΘΗΜΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Προϋποθέσεις

Βοήθημα αναπηρίας πληρώνεται υπό μορφή **εφάπαξ ποσού** σε μισθωτούς των οποίων η αναπηρία προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα και που ο βαθμός αναπηρίας τους είναι από 10% μέχρι 19%.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

Οι παροχές για θάνατο μισθωτού από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια περιλαμβάνουν:

- σύνταξη χηρείας,
- επίδομα ορφανίας, και
- σύνταξη γονέα.

(I) ΣΥΝΤΑΞΗ ΧΗΡΕΙΑΣ

Δικαιούχοι

Σύνταξη χηρείας δικαιούται η χήρα μισθωτού, του οποίου ο θάνατος προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Σύνταξη χηρείας δικαιούται, επίσης, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χήρος μισθωτής της οποίας ο θάνατος προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

Προϋποθέσεις

Η χήρα μισθωτού δικαιούται σύνταξη χηρείας, εάν κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της συζούσε με τον αποβιώσαντα ή συντηρούταν από αυτόν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο.

Ο χήρος μισθωτής δικαιούται σύνταξη χηρείας, εάν κατά το χρόνο του θανάτου της συζύγου του:

- α. ήταν μόνιμα ανίκανος προς αυτοσυντήρηση, και
- β. η αποβιώσασα τον συντηρούσε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο ή θα τον συντηρούσε, εάν δεν επισυνέβαινε το σχετικό ατύχημα.

Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης χηρείας.

Περίοδος πληρωμής

Η σύνταξη χρείας **αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του/της συζύγου και πληρώνεται εφ' όρου ζωής**, εκτός αν η χήρα/ο χήρος ξαναπαντρευτεί, οπότε παύει να χορηγείται η σύνταξη. Σε τέτοια περίπτωση η χήρα λαμβάνει εφάπαξ ποσό ίσο με το ετήσιο ποσό της σύνταξης χρείας, την οποία λάμβανε χωρίς όμως οποιαδήποτε αύξηση για εξαρτώμενα.

Το ύψος της σύνταξης

Η σύνταξη χρείας αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό μέρος και το συμπληρωματικό μέρος. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης χρείας είναι ίσο με το 60% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών αυξανόμενο στο 80%, 90% ή 100% για δικαιούχο με ένα, δύο ή τρεις εξαρτωμένους, αντίστοιχα. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης είναι ίσο με 60% της συμπληρωματικής σύνταξης αναπηρίας βαθμού 100%, την οποία ο/η σύζυγος θα ελάμβανε, αν την ημέρα του θανάτου του/της εθεωρείτο ανάπηρος βαθμού 100%.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης χρείας υπολογίζεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα.

Τον Δεκέμβριο κάθε έτους πληρώνεται και 13η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το έτος.

(II) ΕΠΙΔΟΜΑ ΟΡΦΑΝΙΑΣ

Δικαιούχοι

Επίδομα ορφανίας πληρώνεται για ανήλικο παιδί όταν:

- απεβίωσαν και οι δύο γονείς του, και ο ένας τουλάχιστον απεβίωσε από εργατικό ατύχημα.
- απεβίωσε από εργατικό ατύχημα ο γονέας που το συντηρούσε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο, κατά τον χρόνο του θανάτου του, σε περίπτωση που οι γονείς δεν συζούσαν.
- απεβίωσε ο ένας γονέας (μητέρα ή πατέρα) από εργατικό ατύχημα και ο άλλος δεν δικαιούται σε σύνταξη χρείας, ή
- η μητέρα του, που λάμβανε σύνταξη χρείας, ξαναπαντρεύτηκε.

Σε ποιον πληρώνεται

Σε περίπτωση που το ορφανό είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών ή είναι ανίκανο να ενεργεί, ανεξάρτητα από ηλικία, **καταβάλλεται στο πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου**. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, το επίδομα πληρώνεται στον ίδιο τον ανήλικο.

Προϋποθέσεις

Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτή, αρκεί ο ένας από τους γονείς να απεβίωσε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

Περίοδος πληρωμής

Το επίδομα ορφανίας πληρώνεται **μέχρι να ενηλικιωθεί το ορφανό** και σε περίπτωση που το ορφανό είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση, τότε πληρώνεται εφ' όρου ζωής.

Το ύψος του επιδόματος

Το ύψος του επιδόματος ορφανίας για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο (α) και (β) πιο πάνω, αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό και το συμπληρωματικό μέρος. Το βασικό μέρος είναι ίσο με το 40% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών. Το ύψος του συμπληρωματικού μέρους είναι ίσο με το 50% της συμπληρωματικής σύνταξης χρείας που εξασφαλίζεται από τις εισφορές τού γονέα που απεβίωσε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Σε περίπτωση όμως που τα ορφανά είναι πέραν των δύο, τότε το συμπληρωματικό μέρος του επιδόματος ορφανίας για όλα τα ορφανά μαζί, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της συμπληρωματικής σύνταξης χρείας.

Το ύψος του επιδόματος για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο (γ) και (δ) πιο πάνω είναι το 20% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών για κάθε ανήλικο.

Το μηνιαίο ύψος του επιδόματος ορφανίας υπολογίζεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13ο επίδομα, ίσο με το 1/12 του επιδόματος που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Πληρωμή εφάπαξ ποσού

Όταν το ορφανό για το οποίο πληρώνεται επίδομα ορφανίας σύμφωνα με το (α) και (β) πιο πάνω παύσει να είναι ανήλικο, πριν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σε εφάπαξ ποσό.

Το εφάπαξ ποσό για κάθε ορφανό που δεν έχει συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας του είναι ίσο με το επίδομα ορφανίας που θα ελάμβανε για ένα χρόνο.

Σε περίπτωση ορφανού που παύει να είναι ανήλικο μετά τη συμπλήρωση του 16ου έτους της ηλικίας του, τότε το πιο πάνω ποσό μειώνεται ανάλογα.

(III) ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΟΝΕΑ

Δικαιούχοι

Σύνταξη γονέα δικαιούνται οι γονείς μισθωτού που απεβίωσε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή σύνταξης γονέα είναι:

- το πρόσωπο που απεβίωσε να μην άφησε χήρα, χήρο ή ορφανό,
- το πρόσωπο που απεβίωσε κατά το χρόνο του θανάτου του να συντηρούσε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο τον γονέα αυτό ή θα τον συντηρούσε εάν δεν επισυνέβαινε το σχετικό ατύχημα.

Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης γονέα στις περιπτώσεις αυτές.

Περίοδος πληρωμής

Η σύνταξη γονέα **αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του μισθωτού και πληρώνεται εφ' όρου ζωής**. Η σύνταξη γονέα τερματίζεται εάν ο δικαιούχος παντρευτεί.

Το ύψος της σύνταξης

Το εβδομαδιαίο ύψος της βασικής σύνταξης γονέα είναι ίσο με 40% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει κατά την περίοδο της πληρωμής. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής παροχής είναι ίσο με 30% του ποσού της συμπληρωματικής σύνταξης αναπηρίας βαθμού 100%.

Διαβήματα αιτητή

Για να πληρωθεί οποιαδήποτε παροχή λόγω θανάτου, πρέπει ο δικαιούχος **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή από Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα **πρωτότυπα** πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο αίτησης και να παραδοθεί σε οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για παροχή λόγω θανάτου πρέπει να υποβληθεί εντός τριών μηνών από την ημέρα του θανάτου του ασφαλισμένου. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η παροχή μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Τρόπος πληρωμής

Η παροχή λόγω θανάτου καταβάλλεται μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Αναπροσαρμογή ύψους παροχών

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους των παροχών οι ασφαλιστικές μονάδες του ασφαλισμένου ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστικών μονάδων που ισχύει την ημέρα που αρχίζει η πληρωμή της παροχής.

Οι παροχές αναπροσαρμόζονται συνήθως κάθε χρόνο με βάση την αύξηση του γενικού επιπέδου των μισθών/ημερομισθίων και του τιμαρίθμου.

Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στα κυβερνητικά νοσοκομεία ή ιδρύματα, σε ασφαλισμένο στον οποίο προκαλείται σωματική βλάβη συνέπεια εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας.

Διπλά δικαιώματα

Όταν ένα πρόσωπο έχει δικαίωμα σε δύο ή περισσότερες παροχές για την ίδια περίοδο δεν πληρώνεται ταυτόχρονα και τις δύο παροχές αλλά του καταβάλλεται εκείνη της οποίας το ποσό είναι πιο ψηλό. Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε σύνταξη χηρείας, επίδομα ανεργίας, επίδομα ασθένειας, επίδομα μητρότητας ή επίδομα σωματικής βλάβης. Επίσης, η σύνταξη αναπηρίας για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες πριν από τις 6 Οκτωβρίου 1980, πληρώνεται, χωρίς όμως αύξηση για εξαρτωμένους, επιπρόσθετα από οποιαδήποτε παροχή.

Όταν ένα πρόσωπο δικαιούται ταυτόχρονα δύο ή περισσότερες συντάξεις αναπηρίας για διαφορετικά ατυχήματα, μπορεί να πληρώνεται τις συντάξεις αυτές ταυτόχρονα, αλλά το ολικό ποσό τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης αναπηρίας βαθμού 100%.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, **δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή του στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.**

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει **στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.**

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

www.mlsi.gov.cy/sid

ή να αποταθείτε στα ακόλουθα τηλέφωνα εξυπηρέτησης του κοινού:

Κεντρικά Γραφεία:	22401600	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λευκωσία:	22446686
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λευκωσίας:	22409710	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λεμεσός:	25829129
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αγίου Ανδρέα (Λευκωσία):	22878085	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λάρνακα:	24815555
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λεμεσού:	25804319	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πάφος:	26822400
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λάρνακας:	24805201	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Αμμόχωστος:	23300300
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πάφου:	26821242	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πόλη Χρυσοχούς:	26821888
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πόλεως Χρυσοχούς:	26321532	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πελένδρι:	25813400
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αμμοχώστου:	23816550		

